

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 17/2018

19.11.2018

TILINTARKASTAJAN VALINTA VALTUUSTOKAUDELLE 2019–2022

Kirkkojärjestyksen 15 luvun 7 §:n mukaan kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten joko vähintään yhden varsinaisen ja yhden varatilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön. Vuodesta 2011 alkaen seurakuntatalouden tilintarkastajana on voinut olla vain rekisteröity tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö.

Vuodesta 2016 alkaen tilintarkastajarekisteriä ylläpitää Patentti- ja rekisterihallitus (prh.fi/fi/tilintarkastusvalvonta.html). Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan tulee olla JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastusyhteisön on määrättävä päävastuulliseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastajalla on oltava edellytykset riippumattoman ja riittävän laajan tilintarkastuksen toimittamiseen. Jos edellytykset riippumattomaan tarkastukseen puuttuvat, tilintarkastajan on kieltäydyttävä vastaanottamasta tehtävää tai luovuttava siitä.

Tilintarkastajan valinta kuuluu uudelle, marraskuun seurakuntavaaleissa valitulle ja vuoden 2019 alusta toimintansa aloittavalle, kirkkovaltuustolle tai yhteiselle kirkkovaltuustolle. Nykyinen kirkkoneuvosto tai yhteinen kirkkoneuvosto voivat käynnistää tilintarkastuksen valintaprosessin, ja tarvittaessa toimeenpanna tarjouskilpailun, jo vuoden 2018 aikana. Tilintarkastajan koko valintaprosessi voidaan hoitaa myös kevään 2019 aikana. Nykyiset tilintarkastajat tarkastavat vuoden 2018 tilinpäätöksen keväällä 2019 ja he joutuvat ottamaan kantaa myös tilikauden päättymisen jälkeisiin tapahtumiin, eikä seurakunta näin ollen joudu olemaan täysin ilman tilintarkastajaa ennen kuin uudet valitaan.

Tilintarkastaja ja varatilintarkastaja vai tilintarkastusyhteisö

Tilintarkastajiksi valitaan joko yksi tai useampi varsinainen tilintarkastaja (henkilö) ja yksi tai useampi varatilintarkastaja (henkilö). Vaihtoehtoisesti seurakuntatalous voi valita tilintarkastusyhteisön. Seurakuntatalouden tulee itse arvioida, valitseeko se tilintarkastajaksi henkilötarkastajan vai tilintarkastusyhteisön. Pienissä seurakuntatalouksissa henkilötilintarkastajan valitseminen on yleensä tarpeeksi hyvä ratkaisu. Suurimmissa seurakuntatalouksissa ja seurakuntayhtymissä tilintarkastusyhteisön valitseminen on perusteltua esimerkiksi siitä syystä, että hallinto, omaisuus ja talous sisältävät usein sellaisia monimutkaisia tilanteita, joissa tilintarkastukselta vaaditaan laajempaa osaamista.

Tilintarkastukseen varattava aika

Kirkkohallitus suosittelee, että pienimmissäkin seurakuntatalouksissa tarkastuspäiviä olisi vähintään neljä ja tarkastusajankohtia olisi vähintään kaksi.

Tilintarkastuksen kilpailutus

Pienemmissä seurakuntatalouksissa tilintarkastaja voidaan valita ilman tarjouskilpailua. Jos päädytään valitsemaan tilintarkastusyhteisö, suositellaan kilpailuttamista. Tilintarkastuksen palveluhankinta tehdään hankintalain (1397/2016) mukaan, jos kansallinen kynnyсарvo 60 000 euroa (alv 0 %) ylittyy. Tilintarkastajapalveluiden kilpailutuksessa arvioidaan koko valtuustokautta eli yhteenlaskettua neljän vuoden palkkiota. Oletettavasti suurimmalla osalla seurakuntatalouksista kynnyсарvo ei ylity. Siitä huolimatta tarkastuspalvelua hankittaessa seurakuntatalouden tulee noudattaa hyvän hallinnon periaatteita ja seurakuntatalouden omia hankintaohjeita.

Seurakuntataloudella on mahdollisuus ilmoittaa tilintarkastuksen hankinnasta sähköisessä ilmoituskannassa eli Hilmassa, vaikka tarkastuspalvelun arvioitu hankintahinta olisi kansallista kynnyсарvoa alempi.

Seurakuntatalous määrittelee tarjouspyynnössä ne valintakriteerit, joita se noudattaa tehdessään päätöstä tarkastuspalvelun hankinnasta. Valintakriteereiden mukaan tehtävän mahdollisen pisteytyksen perusteet on kerrottava tarjouspyynnössä. Yleiskirjeen liitteenä on tarjouspyyntömalli, joka sisältää eri vaihtoehtoja tarjouksen sisällöstä ja valintakriteereistä. Seurakunnan tulee muokata sitä omien tarpeiden ja olosuhteiden mukaiseksi.

Hankintamenettelyn keskeisimmät vaiheet ovat:

1. Soveltuvuusvaatimusten tarkistaminen
2. Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen
3. Tarjousten vertailu
4. Hankintapäätöksen tekeminen ja päätöksestä ilmoittaminen
5. Hankintasopimuksen tekeminen tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan kanssa

Tarjoajan tulee täyttää asetetut soveltuvuusvaatimukset ja osoittaa tarjouksessaan tarjoamansa palvelun olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintayksikön on suljettava tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset tarjouskilpailusta. Tilaaja voi keskeyttää hankintamenettelyn, jos saadut tarjoukset eivät vastaa tarjouspyyntöä, jos olosuhteet tarjouskilpailun kuluessa muuttuvat sellaisiksi, ettei tilaaja voi hyödyntää tarjouskilpailun tuloksia, tai jos hankinnan keskeyttämiselle on olemassa muu perusteltu syy.

Kirkon palvelukeskuksen järjestelmät

Seurakuntatalouden tulee mainita tarjouspyynnössään, että Kipan palvelutuotanto sisältää osto- ja myyntilaskujen sekä käyttöomaisuus- ja pääkirjanpidon prosessit, ja lisäksi palkkahallinnon sekä maksuliikenteen prosessin. Palvelutuotannon näkökulmasta keskeisimmät tietojärjestelmät ovat SAP (kirjanpito, osto- ja myyntireskontra, matka- ja kululaskut), Populus (palkanlaskenta) sekä BasWare (maksuliikenne).

ISAE varmennuslausunto

Kirkkohallitus hankkii Kipa asiakkaittensa ja näiden tilintarkastajien käyttöön ISAE 3402 -standardin mukaisen varmennuslausunnon. Lausunto toimitetaan alkuvuodesta kaikille asiakasseurakunnille. Lausunto kattaa kaikki Kipan keskeiset kirjanpidon ja palkanlaskennan prosessit sekä järjestelmäkontrollit. Seurakunnan tilintarkastajan ei tarvitse näitä asioita enää erikseen tarkastaa. Yleiskirjeen liitteenä on kuvaus mainitusta varmennuslausunnosta, joka tulee liittää tarjouspyyntöön. Myös ne seurakuntataloudet, jotka valitsevat tilintarkastajan ilman kilpailutusta, toimittavat varmennuslausunnon tilintarkastajansa käyttöön.

ISAE eli *International Standard on Assurance Engagements* on kansainvälinen standardi varmennustoi-
meksiantojen suorittamiseen. Varmennus tarkoittaa jonkin toisen toteuttaman asian tarkastamista ja siitä
lausunnon antamista. Käytännössä ISAE-lausuntoa voi verrata tilintarkastuslausuntoon.

Tiedusteluihin vastaa taloussuunnittelupäällikkö Pasi Perander, sähköposti etunimi.sukunimi(a)evl.fi tai
puhelin 050 349 6902.

KIRKKOHALLITUS

Pirjo Pihlaja

Pasi Perander

ISSN 1797-0326